

Aastaaruanne 2017

Haljala Vallaraamatukogu

Harukogude arv: 2

Elanike arv 2475

1. Põhilised tegevussuunad

- Haljala Vallaraamatukogu sai endale kaks uut töötajat: lahkus Aaspere harukogu raamatukoguhoidja ning 0,5 koormusega töötab seal nüüd Aili Floren; Haljala kooli raamatukogus töötab 0,5 koormusega Reet Markin.
- 2017. aasta eesmärgiks seadsime aktiivse töö lastega, et neid lugema meelitada ning ka lugejakoolituste jätkamise.
- Aaspere raamatukogus toimus suurpuhastus ning raamatukoguruumi kasutajasõbralikumaks muutmine. Sisse on seatud mõnus lastenurk, mida lapsed ka meeleldi kasutavad. Aili Floren on aastaga tõestanud, et olles pühendunud ja kohusetundlik, tulevad ka lugejad tasapisi raamatukokku tagasi.
- Haljala raamatukogus jätkus fondi puhastamine ning toimus mahakantud raamatute laat.
- Valla raamatukogud on kohaliku kultuuri toetavad ning neil on seal oma kindel roll. Lisaks mitmekülgse lugemisvara tagamisele toimuvad kirjanduslikud üritused ning koolitused lastele ja täiskasvanutele. Raamatukoguhoidja on ka see inimene, kes on hea kuulaja ning kellelt on võimalik küsida nõu ja abi.
- Lasteüritusi toimus meie raamatukogudes 30 ja nendest võttis osa 650 last ja noort.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud:

- Haljala Vallaraamatukogu teeninduspiirkonnaks on Haljala valla haldusterritoorium, mis on jagatud struktuuriüksuste järgi kolmeks: Haljala Vallaraamatukogu, Aaspere haruraamatukogu ja Varangu haruraamatukogu, millel on ka teeninduspunkt. Haljala Valla raamatukogu tagab teeninduse Haljala kooli kooliraamatukogus.
Haljala raamatukogu teeninduspiirkonna moodustavad – Haljala alevik ning Auküla, Idavere, Kisuvere, Lihulõpe, Tatruse, Vanamõisa ja Võle külad (1501 elanikku).
Aaspere haruraamatukogu teeninduspiirkonna moodustavad – Aaspere, Kavastu, Kärmu, Kõldu, Liiguste ja Sauste külad (448 elanikku).
Varangu haruraamatukogu teeninduspiirkonna moodustavad – Aasu, Aaviku, Essu, Kandle, Pehka, Põdruse ja Varangu külad (526 elanikku).
- Lahtioleku ajad muutusid nii Aaspere kui Varangu harukogudes. Kuna Aasperes on sellest aastast töökoht 0,5 koormusega, on endise 24 tunni asemel raamatukogu avatud nädalas 20 tundi ning Varangu laenutuspunkt on avatud ainult teisipäeviti endise teisipäeva ja reede asemel.
- Raamatukogu nõukogu tegevus on korrapärane ning nõukogu liikmed avaldavad arvamust raamatukogu tööga seotud küsimustes. Kõiki nõukogu liikmete ettepanekuid võtab raamatukogu ja vallavalitsus arvesse.
- Raamatukogude arv vallas on piisav. Kindlasti on neid elanikke, kellel on liikumine

keeruline, sest busside sõidugraafik ei ole sobiv või ei käi bussid üldse, kuid teeme koostööd kohaliku sotsiaaltöötajaga ning oleme teada andnud ka kohaliku infolehe kaudu, et koduteenus on vajadusel võimalik.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16. €	Seisuga 31.12.17 €	Muutus %
Eelarve kokku	54 718	53 663	-1,92%
Personalikulu	28 968	29 109	+0,486%
Komplekteerimiskulu	17 789	16 329	-8,207%
sh KOV-lt	13 304	11 762	-11,59%
sh riigilt	4 485	4 567	+1,82%
Infotehnoloogiakulu	2 802	2 662	-5%
Täienduskoolituseks	300	300	=%00
Üritusteks, näitusteks	1 000	800	-20%

2.3 Projektid

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
0			

Projekte raamatukogule ei ole kirjutatud, sest üritustest osasaajate arvu nõue ei ole mõeldud väikestele külaraamatukogudele. Varangu raamatukoguhoidja Urve Kingumets, kes on ka Varangu külaseltsi eestvedaja, on kirjutanud projektid KOP-i ning need üritused toimuvadki koostöös Varangu raamatukoguga.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Haljala Vallaraamatukogu teenindab lugejaid 5 laenutuspunktis: põhikogu asub *Haljalas; harukogud *Aasperes; *Essus, mis omakorda on veel laenutuspunktiga *Varangul; ning *Haljala koolis. Kuna harukogudel on teenindatavaid vähem, ei ole majanduslikel põhjustel mõtet hoida raamatukogusid lahti 40 tundi nädalas. Et aga raamatukoguhoidjatel säiliks töökoormus täies ulatuses, sõidavad nad mitme raamatukogu vahet. Aaspere raamatukoguhoidjal, kes siiani käis ka laenutamas Haljalas, jäi oskusi ja motivatsiooni selleks tööks väheseks. Seega pakkusime talle töökoormust poole kohaga ainult Aaspere raamatukogus või enesetäiendust (arvuti)oskuste tõstmiseks. Kuna ta loobus mõlemast variandist, võtsime tööle Aaspere harukokku töötaja 0,5 kohaga ja Haljalasse, kooli raamatukokku 0,5 kohaga. 2017. aastast kuuluvad seega Haljala Vallaraamatukogu 3-kohalisse koosseisu 4 raamatukoguhoidjat, kellest 2 on 0,5 töökoormusega. Aaspere harukogu on avatud endise 24 tunni asemel 20 tundi. Ja et Haljala raamatukogu, mis on valla keskses, oleks endiselt avatud 40 tundi, jäi Varangul asuv laenutuspunkt kahjuks ilma ühest päevast ja on nüüd avatud endise reede ja teisipäeva asemel vaid teisipäeviti.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest..

Koolituse teema	Korraldaja	Osalejate arv
Eesti ulmekirjandus – mis elukas see on	LVKRRK	1
Kirjastamise üldisest seisust ja Tänapäeva	LVKRRK	1

kirjastuse tegemistest		
Kuidas kasutada ruumi, kui ruumi ei ole	LVKRRK	2
Põhjamaade kirjandus	LVKRRK	2
Ülevaade uuemast noortekirjandusest	LVKRRK	2
Noored ja raamatukogu	LVKRRK	2
Pildi sisse minek. Raamatukunsti projekt lastele	LVKRRK	3
Kirjandustuur	LVKRRK	3
Infoturbe teadlikkuse tõstmise koolitus	TTÜ	2
Õppereis Tallinnasse	LVKRRK	2
Õppereis Tartusse	LVKRRK	1
Raamatukogutöö kvaliteedi hindamise mudel	LVKRRK	2

Täienduskoolitused on olnud raamatukoguhoidjatele vajalikud, võimalusel neist võetakse osa. Keskraamatukogu poolt pakutav on olnud ka rahaliselt jõukohane. Tegelikult oleksid olulised ka veebidisaini ja multimeedia kursused, kuid need on meie eelarvet arvestades kättesaamatud. Kõige suuremaks probleemiks on pettunud lugeja ukse taga, sest koolituste ajal on raamatukogud suletud. Ja kui vahel tundubki, et lugejaid on vähe, siis suletud päevad annavad kinnitust, et neid ikka jagub.

LISA 1

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Maiga Parksepa artiklid Haljala Vallaraamatukogust Haljala valla infolehes Haljala Valla Sõnumid: veebruaris - „2016. aasta Haljala valla raamatukogudes“ ja „Kes Sa oled, Aili Floren?“; märtsis – „Haljala valla kirjandivõistlus“ ja „Muna õpetas kana“; aprillis – „Kirjandusring käis väljasõidul“; juunis – „Puhkusepidu atsakatega“; detsembris – „Haljala valla raamatukogud pidasid raamatukogupäevi“.
Maiga Parksepp esines Haljala Lasteaed Pesapuu pidulikul emakeelepäevaüritusel ja Haljala Kooli emakeelepäeva aktusel.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Erialast haridust praegu ükski raamatukoguhoidjatest ei omanda.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Haljala Vallaraamatukogu juhataja Maiga Parksepp sai tänukirja Haljala Vallavalitsuselt näituse „Haljala kihelkond aegade voolus“ koostamise ja teostamise eest.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht.

Haljala raamatukogu asub Haljala rahvamajas ning ruum on üldiselt heas korras. Igal aastal kord või kaks laseb vett läbi raamatukoguruumi läbiv äravoolutoru rahvamaja katuselt, nii ka sel aastal ning vaja oleks teha ühe seina ja osaliselt lae pahteldamine, värvimine.

Varangu raamatukogu, mis asub Essu külas, vajab ühes toas sanitaarremoniti. Välja oleks vaja vahetada nii valgustus kui mööbel. Kuna maja müük, milles raamatukogu asub, on pidevalt

päevakorras, ei ole hetkel lootust remondile. Varangu raamatukogu laenutuspunkt asub Varangul, külaseltsi majas ning probleemiks on asukoht – ääremaa ning valgustamata tee ei ole pimedal ajal lugejasõbralik.

Aaspere raamatukogu asub Aaspere Külaseltsi ruumides, mille eest Haljala Vallaraamatukogu maksab seltsile renti. Raamatukogu ruumid on heas korras. Aknapõsed, mis vajasis värskenduskuuri, said külaseltsi poolt korda tehtud, ka aknatihendid vahetatud. Endiselt on raamatukogu vaja kütta, abiks on õhksoojuspump.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Haljala raamatukogus on juurdepääs liikumispuuetega inimestele tagatud. Varangu raamatukogu laenutuspunkti on tagatud juurdepääs kaldteega, Essus ligipääs puudub. Aaspere raamatukogus on olemas kaldtee sisenemiseks, novembris sai maja uue trepi koos käsipuuga.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Kõigis Haljala valla raamatukogudes on internetiühendus ning kasutatakse raamatukoguprogrammi Urram. Varangu raamatukogus vahetati välja üks lugejaarvuti ning töötaja sai kasutamiseks sülearvuti. Haljalas vahetati välja mõlemad lugejaarvutid, mis olid aegunud tarkvaraga. Nüüd on üks lugejaarvuti Linuxi ja LibreOffice'ga, teine Windows 10 ja Microsoft Office'ga.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

- Komplekteerimine toimub Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kaudu. Raamatukogudes on kättesaadavad Haljala Vallavolikogu ja -valitsuse määrused, otsused ja korraldused. Haljala Vallaraamatukogu eelarves teavikutele eraldatud summa jagame vastavalt teenindavate arvule piirkonnas. Et Haljala raamatukogul on suurem teenindatavate arv, saab sinna tellitud ka mahukamaid ja kallimaid teavikuid, mis igapäevast kasutust ei leia ning Aaspere ja Varangu harukogud saavad neid vajadusel kasutada.
- Kõige enam laenutatakse kergemat kirjandust, armastusromaanide kirjutajad/tõlkijad võiksid veelgi hoogu anda. Väga populaarsed on ka kriminullid ja biograafiad. On lugejad, kes eelistavad eesti kirjandust ja lugejad, kes eesti kirjandust kohe üldse ei taha.
- Haljala raamatukogu 2017. aasta enim laenutatud raamatute edetabel:
 - 1.-2. Tohvri, Erik Irdabielu : romaan 2016
 - 1.-2. Stedman, M. L Valgus ookeanide vahel : [kõik armastuse nimel] / Pegasus
 - 3.-4. Kangro, Maarja Klaaslaps / Nähtamatu Ahv
 - 3.-4. Rei, Ave-Marleen Rästiku pihtimus : Marje Metsur / Tänapäev
 - Karjus, Irje Veetka talu lugu, ehk, Kuidas linnatüdrukust Metsamoor sai / Tervise Kodu
 - 6.-9. Laidla, Siiri Kord õide puhkeb iga aed / Eesti Raamat
 - 6.-9. Ephron, Hallie Ära kunagi valeta / Ersen
 - 6.-9. Jefferies, Dinah Teekasvataja naine / Tänapäev
 - 6.-9. Sander, Mart Litsid : naiste sõda. Teine raamat / Paradiis

Lapsed ja noored laenutavad kohustuslikku kirjandust, see määrab ka edetabeli. Mida rohkem lapsi klassis, seda paremal positsioonil raamat on:

1. Kippel, Enn Meelis : ajalooline noorsoojutt
2. Molnár, Ferenc Pál-tänava poisid
3. Salinger, Jerome David Kuristik rukkis
4. Faehlmann, Friedrich Robert Müütilised muistendid
5. Wilson, Jacqueline Tracy Beakeri lugu
6. Raud, Eno Kalevipoeg
7. Kitzberg, August Libahunt : draama viies vaatuses
8. Niit, Ellen Triinu ja Taavi lood
9. Kirkegaard, Ole Lund Kummi-Tarzan ja teised
10. Pervik, Aino Kollane autopõrnikas sõidab ringi

Ajakirjade edetabel ei ole väga täpne, sest kohal loetu arvesse ei lähe, ajalehtedest laenutame Urrami kaudu vaid Maalehte, Sirpi ja Ekspressi. Edetabelis esikohal olev Burda on sellisel positsioonil seepärast, et seda pikendatakse kõige enam.

1. Burda : ежемесечный журнал
 2. Naisteleht : ajakiri / Presshouse Kirjastus
 3. Tiiu : ajakiri / Fookus Meedia
 4. Kodukiri : ajakiri / Ajakirjade Kirjastus
 5. Kroonika : ajakiri / Ajakirjade Kirjastus
 6. Mida Arstid Sulle Ei Räägi : avasta ohutumad ja tõhusamad ravimeetodid Izdevniecība Rīgas Vīļņi
 7. Kodutohter : terviseajakiri kogu perele / Ühinenud Ajakirjad
 8. Maakodu : aia-, suvila- ja majaanike ajakiri / Maaleht
 9. Naistelehe Nipiraamat / Presshouse Kirjastus
 10. Kodu & Aed : ajakiri / Forma Media
- Annetuste osakaal komplekteerimisel ei ole suur, sel moel lisandus Haljala Vallaraamatukokku 18 uut raamatut ja üks auvis. Lugejad soovivad annetada tavaliselt raamatuid, mis on neil kodus aastakümneid seisnud, sisult aegunud ja millest soovitakse ruumipuudusel lahti saada. Tavaliselt on raamatukogul need raamatud juba olemas.
 - Raamatuid ilmub igal aastal nii palju, et päris kindlasti kõige jaoks, mida tellida tahaks, rahalisi ressursse ei jätku. Valikut on vahel päris raske teha, sest kirjastuste saadetud annotatsioonid lubavad kõik põnevat lugemiselamust, aga juba raamatut sirvides on aru saada, et sai valesti otsustatud. Samas ei taha ka otsuse langetamist edasi lükata ning rohkem järelkomplekteerimisele panustada, sest lugejad on siiski liikuvad ja leiavad vajaliku mõnest teisest raamatukogust.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatute tellimine toimub koostöös Lääne-Virumaa Keskraamatukogu komplekteerimis-osakonnaga. Raamatute komplekteerimisel on põhimõte, et eesti kirjanduse paremik jõuaks lugejateni. Üldiselt teab iga raamatukoguhoidja oma lugejate eelistusi ning kirjanduse tellimisel lähtutaksegi nendest. Õpilaste puhul jälgime, et kohustuslik kirjandus ja uuem eesti lastekirjandus oleks võimalusel olemas. Raamatuid lisandus 2017. aastal Haljala Vallaraamatukokku 1038 eksemplari, millest 1020 osteti. E-raamatutele nõudlust pole. Tõenäoliselt saavad e-raamatute lugejad ise internetis hakkama.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodika komplekteerimisel arvestame lugejate soovidega, kuid tellime siiski ka kohustuslikku kirjandust ehk kultuuriajakirju, mida kahjuks laenutatakse väga vähe. Ajakirjad, millest enim huvitatakse, on pigem naisteajakirjad ning seotud kodu ja terviseiga. Haljala Vallaraamatukogu ostis põhikokku ja harukogudesse 2017. aastal 8 nimetust ajalehti ja 37 ajakirju.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid meie raamatukogud ei komplekteeri.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Fondi puhastamisega tegeles aktiivselt nii Haljala kui Varangu kogu, Aasperes toimus suurem puhastus ja inventuur 2016. aastal. Kokku kanti maha erinevail põhjusil 2555 raamatut ja 383 aastakäiku perioodikat. Haljala raamatukogus toimus ka mahakantud raamatute laat. Need, mis laadast alles jäid, sai viidud Rakveresse tasuta raamatu laadale. Haljala raamatukogus toimus inventuur 2014. aastal, Varangul 1991.a. Varangu raamatukogu inventuur ei kannata enam oodata ja saab toimuma kindlasti 2018. aastal.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Teeninduskorraldus on jäänud samaks. Tasapisi tuleb juurde neid lugejaid, kes kasutavad raamatute reserveerimiseks ja pikendamiseks Urramit, kuid enamjaolt toimub pikendamine telefoni teel. Raamatukogude lahtiolekuajad ja muudatused, ürituste info on üleval nii Vallaraamatukogu kui Vallavalitsuse kodulehel, aga ka raamatukogu Facebooki lehel. Raamatukogu kodulehe külastamine on aktiivne. Printida ja koopiad teha saab kõigis raamatukogudes, Haljalas ka skaneerida.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Lugejaarvutid on kasutuskõlblikud. Varangu raamatukogus vahetati välja üks lugejaarvuti, Haljalas vahetati välja mõlemad lugejaarvutid, mis olid aegunud tarkvaraga. Kõik kohaliku omavalitsuse dokumendid, mis on seadusega ette nähtud vallakodanikule teavitamiseks, on raamatukogudes nii paber kandjal kui internetis. Haljala Vallaraamatukogu kodulehelt on leitavad kohaliku ja riikliku tähtsusega ametlikud väljaanded.

AIP-i kasutamine väheneb iga aastaga ja tegelikult kasutab seda võimalust keskmiselt üks inimene päevas, kel on isiklik arvuti remondis või printeril ootamatult kassett tühjaks saanud.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused.

2017. aastal lisandus meie raamatukogudesse külastajaid, vaatamata elanike arvu vähenemisele. Aaspere raamatukogu näitajad olid eelmistel aastatel tugevas languses, sest endine raamatukoguhoidja oli väga palju haiguslehel ja töölt eemal ka igasugustel muudel erinevatel põhjustel. Aili Floren on õnneks väga kohustundlik, põhjuseta ei puudu ja tegeleb palju lastega, see annab võimaluse Aaspere inimestel taas raamatukogu üles leida. Kojulaenutused küll pole nii palju kasvanud kui külastused, aga inimesed käivad lugemas kohapeal perioodikat, lastele toimuvad pidevalt ettelugemised. Kõige olulisem ongi see, et Aaspere kandi inimene võib olla nüüd üsna kindel, kui ta raamatukokku läheb, võetakse ta seal ka sõbralikult vastu.

Raamatu- kogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+-)
Haljala	591	607	+16
Aaspere	78	110	+32
Varangu	103	101	-2
KOKKU	772	818	+46

Raamatu- kogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus (+-)	Virtuaal- külast. 2016	Virtuaal- külast. 2017	Muutus (+-)
Haljala	7659	8782	+1123			
Aaspere	892	1262	+370			
Varangu	2148	2318	+170			
KOKKU	10699	12362	+1663	40240	49038	+8798

Raamatu- kogu	Laenut-d 2016	Laenut-d 2017	Muutus (+-)	Päringud* 2016	Päringud* 2017	Muutus (+-)
Haljala	18968	19260	+292	26	47	+21
Aaspere	1716	1611	-105	4	16	+12
Varangu	4156	5053	+897	13	11	-2
KOKKU	24840	25924	+1084	43	74	+31

***Infopäringud.** Infopäringud registreerime jooksvalt Urramis, eraldi vihikut ei pea. Enamjaolt esitavad päringuid õpilased uurimistööde tegemiseks, aga ka õpetajad, kellele saame abiks olla tema töö pisutki kergemaks muutmisel.

4.3 RVL teenindus

RVL teenindus toimub peamiselt valla oma raamatukogude vahel, kuid ka Lääne-Virumaa Keskraamatukogu ja Vihula valla raamatukogudega on tihedam koostöö. Eks sel on lihtne selgitus, need on meie valla naabrid ja raamatute toimetamist kõige lihtsam teostada. Raamatud Rakveresse viib ja toob tavaliselt Haljala Vallaraamatukogu juhataja, Vihula omad astuvad Haljala raamatukogust läbi möödasõidul.

Haljala Vallaraamatukogu RVL välja 53, RVL sisse 91.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Haljala Vallaraamatukokku lisandus 188 laste- ja noorteraamatut: Haljalasse 119, Aasperesse 45 ja Varangule 24. Kui nüüd võrrelda numbreid, siis selgub, et uute raamatute suurem valik ei taga sugugi laenutuste arvu kasvu - kõige enam tõusid laenutused Varangul, kuhu lisandus lastele mõeldud lugemisvara kõige vähem.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2016	Lug-d 2017	Muutus (+/-)	Külast-d 2016	Külast-d 2017	Muutus (+/-)	Laenut 2016	Laenut 2017	Muutus (+/-)
Haljala	283	291	+8	3628	4487	+859	8533	8556	+23
Aaspere	13	17	+4	140	386	+246	191	83	-108
Varangu	26	30	+4	658	817	+159	417	656	+239
KOKKU	322	338	+16	4426	5690	+1264	9141	9295	+154

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Haljala valla lapsed, kes õpivad Haljala koolis, laenutavad vajaliku (kohustusliku) kirjanduse enamasti Haljalast, koolis asuvast raamatukogust. Koolibussidega sõidetakse õhtul koju ja raamatukokku enamasti siis ei minda. On küll lapsi, kes käivad raamatukogus ka aega viitmas, ajakirju või raamatuid vaatamas, lugemas, aga neid on vähe. Harukogudes käivad lapsed rohkem kooli vaheaegadel. Suvisel vaheajal käib Haljala raamatukogus lapsi vähe, paljud veedavad suve suvilates rannarajoonides.

Lugemisharjumuste kujundamine algab kodust lapse esimestel eluaastatel. Et sellesse omalt poolt panustada, teeme koostööd nii lasteaiaga kui kooliga. Traditsioonilised on raamatukogutunnid kõikidele vanuserühmadele. Need on siis kas temaatilised või kindla kirjanikuga seotud, samuti toimuvad uudiskirjanduse tutvustused. 2015. aastal hakkas Maiga Parksepp koostama lastele voldikuid Haljala raamatukogus olevate uute raamatute tutvustustega, need osutusid tõhusateks raamatukokku meelitajateks ja voldikuid saavad lapsed siiani nii aasta esimeses kui teises pooles. Ka raamatukogu järjehoidjad saab ise tehtud, neid on kahte sorti – ühed on 1. klassi lastele ja teised kõigile soovijatele. Nii järjehoidjatel kui voldikutel on kirjas lahtiolekuajad ja kontaktandmed.

Igal aastal korraldab Haljala Vallaraamatukogu koostöös kooliga Haljala valla kirjandivõistlust, kus lapsi autasustatakse raamatutega. Algklassidele toimus kevadel kirjandusviktoriin, 4.-9. klassidele Urrami koolitused. Raamatute tutvustamiseks paneme üles kõikides raamatukogudes raamatunäitusi ja –väljapanekuid, lastele loetakse ette nii spontaanselt kui riiklikult korraldatud päevadel.

Igal aastal külastab lapsi kirjanik - sel aastal Jaanus Vaiksoo. Kui tavaliselt teeme kohtumise suures saalis, et võimalikult paljud lapsed osaleda saaksid, siis sel aastal oli kirjanik nii vastutulelik ja nõus tegema kohtumisi raamatukogu väikses ruumis järjest mitu, et oleks lastega vahetum kontakt. Nagu arvata võis, olid lapsed rahul ja Jaanus Vaiksoost vaimustatud.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused.

Lasteüritusi toimus meie raamatukogudes 30 ja nendest võttis osa 650 last ja noort. Koostöö kooli ja lasteaiaga on väga tihe ning kirjanduslikud raamatukogutunnid ja üritused toimuvad pidevalt. Ürituse toimumise koht oleneb laste arvust, väiksemate gruppidega rahvaraamatukogus, suurematega koolis. Väga aktiivselt toimusid emakeelepäevaga seotud üritused, lisaks raamatukogu omadele käis Maiga Parksepp lasteaias ja koolis rääkimas emakeelest ja eesti keelest. Igal aastal emakeelepäeval toimub Haljala valla kirjandivõistluse võitjate autasustamine pidulikult aktusel, kus žürii esimees (Haljala Vallaraamatukogu juhataja) teeb lühikokkuvõtte töödest ja parimatele kingitakse tänukirjad ja raamatud.

Haljala lasteaed pesapuu Jänku rühm käib kord kuus raamatukogus. Maiga Parksepp loeb lastele ette ja seejärel on meisterdamine, mida lapsed alati ootavad. Päeva teema on tavaliselt kokku lepitud kasvatajatega ja seotud lasteaia õppeprogrammi ja teemanädalatega.

Raamatukogupäevadel tegelesime lastega eelmiste aastatega võrreldes aktiivsemalt. Kõikides raamatukogudes toimus pea iga päev ettelugemine, joonistamine, meisterdamine, raamatutega seotud filmide vaatamine. Kui Haljalas toimus Põhjamaa kirjandusnädala raames hommikulugemine, hüüatasid paar last „Jälle?“ Eks need kaks ettelugemispäeva on liiga lähestikku tõepoolest. Väikeses kohas, kus üritustel samad lapsed, peab alati millegi uuega välja tulema, et tüütuks ei muutuks. Suursündmus meie raamatukogus oli kohtumine Jaanus Vaiksooga.

LISA 4

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Teenuseid erivajadustega sihtrühmadele ei ole. Teeme koostööd sotsiaaltöötajaga. Kui temale avaldatakse soovi, siis ta raamatud huvilistele koju ka viib. Tundes oma lugejaid, paneme meie raamatukogus raamatupaki kokku ja sotsiaaltöötaja viib selle koduküllastust tehes ära. Võimalust raamatute kojuveoks oleme reklaaminud ka vallalehes, kuid rohkem huvilisi ei ole tekkinud.

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	0	0	0

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
	0	0

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul

4.6.2 riiklikul

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.

Haljala Vallaraamatukogu rahvusvahelisel tasandil koostööd ei tee. Valla raamatukogud teevad koostööd eelkõige kohalikul tasandil, toetades tegevuses üksteist ning olles seotud ka maakonna keskraamatukoguga. Haljala raamatukogu asub Haljala rahvamajas ning seetõttu võib esmaseks koostööpartneriks Haljala Rahvamaja nimetadagi. Haljala Vallaraamatukogul on ka tihe koostöö Haljala Kooliga, kuna tagame seal raamatukoguteenuse ja korraldame suuremaid üritusi, mida oma raamatukogus pole võimalik teha. See hõlbustab ka oluliselt jõudmist lasteni, kelle jaoks raamatud ja raamatukogu pole enam väga olulisel kohal. Kui tuua välja isikuid, siis Haljala Kooli emakeeleõpetaja Külli Heinla on alati inimene, kelle toetusele ürituste korraldamisel nii kooli- kui rahvaraamatukogus võib loota, Lembit Kirsipu Haljala Rahvamajast tagab ürituste toimumiseks helitehnika. Eelmisel aastal hoogu saanud koostöö Haljala Lasteaed Pesapuuga jätkus aktiivselt ka sel aastal, koos toimusid üritused emakeelepäeva raames ning igal kuul vähemalt korra toimub üks temaatiline üritus.

Aaspere ja Varangu harukogud teevad aktiivset koostööd oma kohalike külaseltsidega. Töö on nii põimunud, et sageli ei saagi vahet teha, kumma ettevõtmiseks saab mõnda üritust pidada.

Erinevaid üritusi ja ettevõtmisi toimus 2017. aastal Haljala valla raamatukogudes 47 ning neil osales 1011 vallakodanikku. Kuigi 2017. aasta oli laste- ja noorteaasta ja fookus lasteüritustel, püüdsid meie raamatukogud pakkuda igale lugejagrupile midagi. Väga olulisel kohal on eakas lugeja, nemad on meie raamatukogude kõige sagedasemad külalised ja kõrvale jätta ei tohi neid ühegi aasta raames.

Haljala raamatukogus algas aasta Janno Zõbini loengu ja dokumentaalfilmi Siberi põlisrahvastest vaatamisega; toimusid mitmed reisimuljete õhtud; korraldasime raamatuseljaluule koostamise õhtu; külas käisid sõjaajaloolane Jüri Kotšinev, muusikud Jaak Johanson ning Krista Citra Joonas; lapsi külastas kirjanik Jaanus Vaiksoo; toimus Haljala eakate laulu- ja tantsuansambliga ühisüritus, mis kantud suveteemadest nii luules kui laulus. Tänu Haljala raamatukogu kirjandusringile on üritustest osavõtjad alati olemas, võimalusel võtab kirjandusring osa ka harukogude üritustest. Kuna kirjandushuvilised on ka üldises mõttes kultuurihuvilised, korraldab Haljala Vallaraamatukogu nende soovil ühiseid väljasõite – sel aastal kahel korral. Kevadel külastasime Kukruse polaarmõisa ning Toila raamatukogu, kus toimus ka kohtumine kirjanik Mathuraga. Aasta lõpus harisime end Tartus, külastades Pauluse kirkut ja ERM-i ning lustides tagurpidi majas.

Varangu raamatukogu koostöös külaseltsiga pakkus huvilistele põnevaid ja harivaid loenguid nagu Marju Kõivupuu “Eluring – tavandid perepärimuses”; Ave Paulus “Vaimse pärandi põhitõed”; õpi- ja mängutuba “Maagiline mardi- ja kadripäeva kombestik”, Piret Pääri ja Tuule Kanni kontsertjutuõhtu. Toimus vastlapäeva üritus, saadeti talv ära pillimees Martin Mülleriga ning käidi õppereisil Viljandimaal.

Lasteüritusi toimus meie raamatukogudes 30 ja nendest võttis osa 650 huvilist.

Haljala Vallaraamatukogu teeninduspiirkonnas ei ole erineva keele ja kultuuritaustaga inimesi. On küll erinevaid rahvusi, kuid nad on sulandunud kogukondadesse ja vahet nendel ei tehta.

Ka näitusi ja väljapanekuid jätkus igasse raamatukokku, neid oli kokku 36. Aaspere raamatukogus võis lisaks raamatute väljapanekutele näha heegeldusi, punutisi, jõuluehteid, laste joonistusi, Varangul Oskar Lutsu 130. sünniaastapäevale pühendatud näitust ning Ülle Kaasiku Räpina Aianduskooli õppematerjalide ja käsitööde näitust. Haljala raamatukogu juhataja jätkas virtuaalnäituse “Haljala kihelkond vanadel fotodel” täiendamisega. Raamatukogus olid näitused Oskar Lutsust, raamatute sünnipäevadest, Eesti kirjandusauhindadest, Astrid Lindgrenist, Maie Paiveli maalidest. Raamatuseljaluule osutus tutvustamisel nii populaarseks, et ka neist luuletustest valmis näitus. Maiga Parksepa luuletus avaldati ka Päevalehes. Kuna eriilmelisi näitusi on keeruline maaraamatukokku leida, pani Haljala Vallaraamatukogu juhataja Maiga Paksepp välja ka oma heegeldatud käsitöödest näituse, mis oli kohalike hulgas populaarne. 2017. aastal ilmus kohaliku ajalugu kajastav raamat “Haljala kihelkond aegade voolus”, ka selle esitluseks koostas, kujundas ja küljendas näituse Haljala vanadest fotodest Maiga Parksepp. Selle töö tunnustamiseks sai ta Haljala vallavalitsuse tänukirja.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Haljala raamatukogus toimuvad nii grupi- kui individuaalkoolitused, harukogudes arvutipõhiste grupikoolituste läbiviimiseks võimalused puuduvad. Arvutiga seotud grupikoolitused toimuvad Haljala kooli arvutiklassis ning sinna on oodatud kõik valla elanikud. Eakad on järjest usinamad õppima arvutite ja nutiseadmete kasutamist. Eelmiste aastate kogemus on näidanud, et ühel juhendajal on grupikoolitust eakatele keeruline läbi viia, sest nad vajavad rahulikku personaalset lähenemist ja mitmekordset kordamist. Seetõttu toimus eakatele koolitus „Muna õpetab kana“, kuhu

said juhendajatena kaasatud vabatahtlikud õpilased 6. ja 7. klassist. Koolitus sujus väga hästi, sest õpilased lausa nautisid õpetaja rolli ning olid kannatlikud ja sõbralikud seletajad.

2016. aastal sai alustatud õpilaste grupikoolitustega „Ega Urram koll pole“, mis jätkus ka 2017. aastal. Kõik Haljala Kooli klassid, v.a algklassid, on nüüd Urramist teavitatud ning kasutajakoolituse saanud. 2018. aasta peaks tõenäoliselt vahele jätma ja siis võiks vanemaks saanuile, aga ka juba koolitatuile meeldetuletuseks taas andmebaasi tutvustada. Tegelikult on Urram laste jaoks üsna ebaatraktiivne keskkond ja nende tähelepanu võitmiseks peab koolitusel vaeva nägema.

Nii lasteaia- kui koolilastele toimuvad tavapärased raamatukogu kasutamist õpetavad tunnid. Lisaks 1. klassi traditsioonilisele Järjehoidjatunnile, kus nad nõ lugejaks saavad, toimuvad õpilastele teatmeteoste kasutamise ning uudiskirjanduse tutvustamise tunnid. Uudiskirjanduse tutvustamiseks jagame lastele ka Haljala raamatukogus olevate uute raamatute tutvustustega voldikuid.

Individuaalkoolitusi saavad pakkuda oma oskuste piires kõik raamatukogude töötajad ning nõu vajavad nii vanad kui noored. Eakamaid kasutajad vajavad sageli nõuandeid id-kaardi kasutamises, andmebaaside internetist leidmises ja kasutamises. Väga sageli peab õpetama, kuidas nutiseadmest kustutada üleliigset, sest kunagi lapselapselt saadud telefoni maht on täis saanud. Nii üllatav kui see pole, vajavad ka õpilased abi ja seda eelkõige oma uurimistööde ja referaatide küljendamise osas. Kui tundub, et noored oskavad arvutis kõike, siis järjest enam võib öelda, et Wordi ja Exceli kasutamisoskused on õpilastel väga piiratud.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Haljala Vallaraamatukogu tutvustab end ja oma teenuseid aktiivselt, selleks kasutame erinevaid võimalusi. Meil on internetis raamatukogu personaalne koduleht <http://www.haljalaraamatukogu.ee/> ning ka konto facebookis <https://www.facebook.com/haljalarmtk/>. Ürituste info ilmub kohalikus infolehes Haljala Valla Sõnumid. Haljala Vallaraamatukogu juhataja Maiga Parksepp oli infolehe toimetaja ning küljendaja, seetõttu sujus tõrgeteta info avaldamine. Info on leitav ka Haljala Vallavalitsuse kodulehel ja kohalikus kultuurikalendriga pabervoldikus. Ürituste plakatid kujundame ise ning neid on võimalik eksponeerida kohaliku kaupluse, vallamaja, seltsimaja, rahvamaja, kooli teadete tahvlitel. Plakat poe seinal on tõhus meetod, kuid silmast silma vaatamine ja suusõnaline teavitamine veel tõhusam. Kuna me tunneme hästi oma lugejat, siis saab ka teavitusteks helistatud.

4.9 Andmebaasid.

Andmekogud, mida pakutakse lugejaile kodulehe vahendusel:

URRAM - Eesti raamatukogude ühiskataloog;

Kodulugu - Eesti rahvaraamatukogude ühine koduloolise info talletamise süsteem;

E-kataloog ESTER - Eesti suurimate rahva- ja teadusraamatukogude koondkataloog;

RIKSWEB - Tapa Linnaraamatukogu elektronkataloog;

ISE - Eesti artiklite andmebaas;

ERB - Eesti rahvusbibliograafia andmebaas;

BIE - bibliograafiline õiguslane andmebaas;

DEA - digiteeritud Eesti ajalehed;

DIGAR - Rahvusraamatukogu juurdepääs digitaalarhiivis talletatud väljaannetele;

DOAJ - Directory of Open Access Journals erinevates keeltes teadusajakirjad;

DSpace - Tartu Ülikooli digikogu;

E-Ait - Tallinna Ülikooli digikogu;
 TTÜR digikogu - Tallinna Tehnikaülikooli digikogu;
 EMS - eesti märksõnastik.

5. 2018 aasta tegevused

2018. aasta toob ilmselt Haljala valda raamatukoguvõrgustiku korrastamise. Kuna Aaspere ja Varangu harukogud on avatud juba piisavalt vähe, ei oota praegust Haljala Vallaraamatukogu ees väga suured muutused. Kõik raamatukogud pakuvad ka 2018. aastal kohalikule elanikule raamatukoguteenuseid nagu seni ning jätkatakse ürituste korraldamist nii lastele kui täiskasvanutele. Varangu harukogud on vajalik läbi viia inventuur, mida pole seal juba aastaid tehtud.

Maiga Parksepp
 Haljala Vallaraamatukogu juhataja
 26.01.2018

LISA 1

Koolituste arv kokku	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
23	56	300.-

LISA 2

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Maiga Parksepa artiklid Haljala Vallaraamatukogust Haljala valla infolehes Haljala Valla Sõnumid:
 veebruaris - „2016. aasta Haljala valla raamatukogudes“ ja „Kes Sa oled, Aili Floren?“;
 märtsis – „Haljala valla kirjandivõistlus“ ja „Muna õpetas kana“;
 aprillis – „Kirjandusring käis väljasõidul“;
 juunis – „Puhkusepidu atsakatega“;
 detsembris – „Haljala valla raamatukogud pidasid raamatukogupäevi“.
 Maiga Parksepp esines Haljala Lasteaed Pesapuu pidulikul emakeelepäevaüritusel ja Haljala Kooli emakeelepäeva aktusel.

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2017)
Aaspere harukogu	Aknapõskede parandus (töö teostas MTÜ Aaspere Külakoda)

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Haljala	Kikas kires aasta lahti	12

	Haljala valla kirjandivõistlus	36
	Sõbrapäeva kaardikontor	5
	Kohtumine Jaanus Vaiksooga	80
	Emakeel ja eesti keel	36
	Mis keel on emakeel?	70
	Lastekirjanduse kuldvillak	30
	Raamatuseljad luuletavad	16
	Kevadised nõiatembud	15
	Kui igavus võtab võimust	12
	Sügisel on sünnipäev	17
	Aino Perviku jutumaailm	22
	Ettelugemispäev 3D-ga	48
	Ettelugemispäev 3D-ga	12
	Ettelugemispäev 3D-ga	18
	Kaltsutitt ja puuhobune – Tiia Toometi vanad ja uued lood	18
	Seltsimees laps kirjutas	16
	Põhjamaade hommikulugemine „Aarete saar“	20
	Perepäev „Isa on tähtis“	50
Aaspere	Lastekirjanduse ettelugemispäev	14
	Eno Raud ja tema looming	15
	Aino Pervik „Kunksmoor“	15
	Avo Paistik „Klaabu“	15
	Mardipäev, kadripäev	16
	Vastlapäev	13
	Lihavõtted	12
Varangu laenutuspunkt	Lapsed köögis	4
Varangu rk. (Essu)	Taimetarkust väikestele rohenäppudele	2
Varangu laenutuspunkt	Pannkoogihommik lemmikraamatuga	5
Varangu rk. (Essu)	Ettelugemispäev	6